

± [1]

Francesc Abelló, fotografia cedida per Francesc Estrada

Va néixer un dia fred de febrer de 1903, convertint-se en el tercer dels dinou fills que la Manuela portaria al món. Només nou en sobreviurien. A la Barcelona on va néixer i créixer en Francesc fins als disset anys, encara s'hi sentien les queixes dels obrers contra uns pocs senyors privilegiats. A casa a més -ja se sap què diuen, sempre plou sobre mullat- la mort de la Manuela, molt debilitada pels parts, va coincidir amb la fallida del negoci d'en Josep, el pare de les criatures, per culpa d'una estafa del seu soci. D'aquí la decisió de l'home d'internar els fills més menuts a una institució benèfica religiosa i deixar que els grans se'n sortissin sols.

Fou així com en Francesc, que havia estat cridat per anar a fer la mili, va anar a petar a Granollers. La ciutat que en Francesc va conèixer estava perfumada d'anhels de república i d'agitació social. Començaven els anys 30 i les classes populars veien com la Dictadura de Primo de Rivera s'esfondrava pel seu propi pes davant les aspiracions republicanes: a les eleccions municipals del 12 d'abril, s'imposà ERC, un nou partit al qual en Francesc s'afiliaria ben aviat, albergant les esperances d'una gran majoria del poble. En Francesc s'havia convertit en un home actiu a la ciutat, amb conviccions polítiques fermes. Consciència de classe i consciència de poble fan que la primera vegada que en Francesc aparegui a la premsa local sigui el 14 d'abril de 1931, data de la proclamació de la República, i ho faci adreçant-se al poble des de dalt del bacó de l'ajuntament amb la Marsellesa de fons i un retrat del Borbó precipitant-se daltabaix. Al seu costat, Sebastià Fontcuberta, Pere Iglesias i Andreu Fusté, que explicà així la reacció d'en Francesc: *"Hi ha un moment de pànic. Alguns corren; però domina la situació el company Abelló"*, que cridà: *"Nosaltres donem la cara i afrontem tota la responsabilitat d'aquest moment"*. I segurament sense preveure la capacitat premonitòria d'aquesta afirmació, es carregà aquesta responsabilitat a l'esquena i la portà fins a les últimes conseqüències. *"Poble de Granollers, segueix el teu impuls! No acabi aquí la teva gesta! Lluita! Lluita sempre!"* L'endemà tornà a pujar al balcó, aquesta vegada en motiu d'un míting on s'explicà la constitució del Comitè Revolucionari, i des d'aleshores ho feu en altres ocasions, com ara el míting a favor de la candidatura de Francesc Layret i el

capità Sediles. No obstant això, a mitjan 1932, Abelló explicà, en una carta oberta a *La Gralla* el seu desacord amb la fusió entre ERC i Unió Republicana a nivell local, i coherent com sempre amb les seves conviccions, presentà la seva dimissió.

La seva activitat política seguí malgrat tot fora del partit i al desembre de 1932 en Francesc, integrant del Comitè de Vaga, fou detingut durant la vaga general dels treballadors de la via fèrria Madrid-Saragossa, juntament amb Josep Pibernat. Al 1936 també participà en la constitució de la Cooperativa Popular de Fluid Elèctric.

Aquell mateix any, ja tornava a militar a Esquerra Republicana, i en la campanya per a les eleccions del febrer de 1936, fou un dels màxims impulsors del Front d'Esquerres, participant en diversos mítings arreu de la comarca al costat de Pere Iglésies, que seria posteriorment escollit alcalde. I tot això a Granollers i Barcelona!

Anunci a la revista *La Gralla* anunciant-se com a *recader* entre Granollers i Barcelona

La seva vida pública, però, transcendí amb escreix la mera esfera política. En Francesc s'implicà activament en la vida cultural de Granollers. Des de bon principi, formà part del Quadre Escènic de la Unió Liberal, i tenim constància de la seva participació en diverses actuacions teatrals per les cròniques de la revista *La Gralla*. També formà part de la comissió d'homenatge al pintor Vicenç Albarranch, màxim impulsor del Museu de Granollers, que s'inauguraria poc després. Integrà al mateix temps el Consell Directiu de l'Orfeó Granollerí com a Secretari i també es deixà caure pel món de l'esport, de forma ben relaxada. De primer, va ser promotor de la secció d'escacs de la Unió Liberal, i més endavant arbitrà partits de futbol amistosos. I val a dir que tota aquesta activitat un xic frenètica li costà aparèixer en més d'un article de la revista satírica *L'Esquellot*.

Dins l'esfera privada, tothom qui va conèixer en Francesc el considerà una persona entregada i entranyable. Aquest va ser el cas de l'Assumpció Estrada, que va convertir-se en la seva esposa, un 28 de setembre de 1935. El seu cunyat Josep encara recorda avui com en Francesc es negà a casar-se per l'Església i va voler-ho fer a l'ajuntament, "*on hem proclamat la República*".

Fotografia del casament de Francesc Abelló i Assumpció Estrada

Ni tan sols un cop iniciada la Guerra, en Francesc abandonà les seves responsabilitats polítiques. Sabem que, com a funcionari de la Generalitat, tingué algunes tasques diverses com ara Delegat Interventor de la Central Telefònica de la companyia Nacional de Telèfons de Terrassa, i més endavant com a comissari municipal de Cardedeu, assumint així "totes les funcions reservades a l'alcalde de l'ajuntament".

A finals de desembre del 1937, posat sota el punt el mira franquista per la seva activitat política, en Francesc s'exilià amb la intenció de recomençar la seva vida amb l'Assumpció a Anglaterra. Primer de tot fou en Francesc qui creuà la frontera amb França i esperà al Pas de Calais que l'Assumpció tingué els papers en regla per creuar. Passà un primer vaixell que creuà cap a Anglaterra, però l'Abelló rebutjà d'agafar-lo. Els enamorats s'escrigueren cartes des de la distància, però en Francesc ho tenia clar: o creuaven junts, o ell sol no ho faria. Fou així, esperant un segon vaixell i la seva esposa, que en Francesc Abelló va ser capturat per la policia nacional-socialista. L'Assumpció a la fi aconseguí travessar la frontera francesa i arribar al Pas de Calais, però ja no hi trobà el seu estimat. El considerà desaparegut fins anys més tard quan, un cop acabada la segona guerra mundial, rebré un comunicat del Govern francès anunciant la mort d'en Francesc a un fred camp de concentració.

És aquí quan en Francesc es transforma en un número més del genocidi. Passà per l'Stalag VIII-C i pel XII-D amb el número 56.776. Entrà a Mauthausen amb el número 3.903 el 25 de gener de 1941, i fou desplaçat a Gusen el 8 d'abril del mateix any. Apareix també a un llistat de persones malaltes suposadament transportades a un asil del cap de Dachau, que surt de Gusen el 14 d'agost de 1941. En Francesc Abelló va ser assassinat el 30 de setembre de 1941, als 38 anys, a Hartheim, probablement gasejat.

// S'ha separat la Galeria d'imatges corresponent al uploader d'imatges propi del content type, // dels "nodes reference" als continguts de "Galeria d'imatges" pre-existents. ?> // Uploader d'imatges ?>

Galeria d'imatges

•

FRANCESC ABELLÓ

Decader de Granollers a Barcelona i reto

Dos viatges diaris

Granollers
ector Robert, 8
jons IV (Wilson), 69
ndesiable Portugal, 20

Barcelona
Tantarantana,
Telèfon 107
Cta. Búfons, 14 (Grà

[3]

Granollers i Barcelona

[4]

Fotografia del casament de Francesc Abelló i Assumpció Estrada

endif; ?> // "Nodes reference" a les Galeries d'imatges ?>

comunicacio@ajuntament.granollers.cat

URL d'origen:<https://www.granollers.cat/can-jonch/francesc-abello%C3%B3-i-gr%C3%A0cia>

Enllaços

[1] https://www.granollers.cat/sites/default/files/pagina/2018/01/francesc_avello_0.jpg

[2] https://www.granollers.cat/sites/default/files/pagina/2018/01/francesc_avello.jpg

[3] <https://www.granollers.cat/sites/default/files/pagina/2018/01/fabelloanunci.jpg>

[4] <https://www.granollers.cat/sites/default/files/pagina/2018/01/fabellocasament.jpg>